

*Sažeto obrazloženje prijedloga izmjena i dopuna **Upute Središnjeg klirinškog depozitarnog društva, dioničkog društva od 17. prosinca 2021. s izmjenama i dopunama od 23. prosinca 2022.** te prijedlog izmjena i dopuna **Pravila Središnjeg klirinškog depozitarnog društva, dioničkog društva od 17. prosinca 2021. s izmjenama i dopunama od 23. prosinca 2022.***

Izmjene i dopune Upute Središnjeg klirinškog depozitarnog društva, dioničkog društva od 17. prosinca 2021. s izmjenama i dopunama od 23. prosinca 2022. (dalje: Uputa) te izmjene i dopune Pravila Središnjeg klirinškog depozitarnog društva, dioničkog društva od 17. prosinca 2021. s izmjenama i dopunama od 23. prosinca 2022. (dalje: Pravila) predložene su radi prilagodbe modela središnjeg vođenja računa, prema standardima EU kao preduvjet integracije T2S-u te manje izmjene radi usklađivanja sa zakonskim odredbama i tržišnom praksom.

Prilagodba modela računa vrijednosnih papira predstavlja usklađenje sa tržišnim praksama EU nužnim za provođenje migracije poslovanja SKDD na europske sustave. Cilj modela je zajedno s ostalim projektima koje SKDD vodi a uključuju Migraciju na platformu TARGET2-HR (T2), Priključenje sustava za namiru vrijednosnih papira europskoj platformi TARGET2-Securities (T2S) i Pristupanje Eurosystem Collateral Management System-u (ECMS), integracija financijskog sustava Republike Hrvatske na finansijska tržišta eurozone kroz uspostavu odgovarajuće poslovne i informacijske arhitekture u skladu sa propisanim Europskim standardima.

Rekonstrukcija računa obuhvaća uvođenje transakcijskih računa za sudionike (skrbnike, brokere, sudionike tržišta novca) - nova vrsta računa u SKDD-u koja se uvodi za potrebe namire u T2S-u koji se povezuje s T2S računima članova.

Jedan od glavnih ciljeva novog modela je potaknuti pravne i fizičke osobe koji trenutno drže svoju imovinu/ulaganja na osnovnom računu u SKDD-u da svoje vrijednosne papire prenesu „na upravljanje“ - vođenje Sudionicima – Brokerima i Skrbnicima, a da se na postojećim osnovnim računima s vremenom smanjuje količina i u budućnosti više ne bude vrijednosnih papira. Ovakav model vođenja računa u skladu je s tržišnim praksama i modelom vođenja računa u T2S-u.

Prikaz prijedloga izmjena i dopuna Upute i Pravila obuhvaća oznaku članka koji se mijenja ili dopunjuje uz sažeto obrazloženje predložene izmjene i dopune.

Pravila

Članak ili glava	Sažeto objašnjenje prijedloga izmjene i dopune
Pojmovi i kratice	<p>Dodana su značenja izraza <i>Nadležno tijelo</i>, <i>Nesposobnost Sudionika na ispunjenje obveza</i> (eng. <i>Default</i>), <i>Relevantno tijelo</i> radi usklađivanja sa zahtjevima CSDR-a¹ i pravilima Eurosustava², na prijedlog Europske središnje banke iz dokumenta „<i>Eligibility assessment of Središnje Klirinško Depozitarno Društvo d.d.</i>“;</p> <p>Izmjenama i dopunama su preciznije definirani izrazi: <i>Imatelj vrijednosnog papira</i>, <i>Ovjera potpisa</i>, <i>Transakcija s tržišta</i> i <i>Ulagatelj</i>. <i>Imatelj vrijednosnog papira</i> je definiran u skladu s definicijom <i>zakonitog imatelja vrijednosnog papira</i> iz Zakona o tržištu kapitala. Definicijom <i>Ulagatelja</i> je obuhvaćen svaki subjekt čiji identifikacijski podaci se nužno upisuju u informacijski sustav SKDD-a kao nužan preduvjet za otvaranje Računa vrijednosnih papira u kojima je evidentiran identitet imatelja vrijednosnih papira.</p> <p>Izmjenom definicije <i>Transakcija s tržišta</i> istaknuto je da ne obuhvačaju transakcije koje se poravnavaju u CCP-u, dok je izmjenom definicije <i>Ovjera potpisa</i> dodano da potpis osim javnog bilježnika može ovjeriti i drugo nadležno tijelo.</p> <p><i>Vlasnik/nositelj računa</i> je zamijenjen izrazom <i>Nositelj računa</i> koji je primjereno u označavanju subjekta koji upravlja računom vrijednosnih papira te novouvedenim transakcijskim računima vrijednosnih papira. U prijedlogu izmjena i dopuna Pravila i Uputa termin <i>Vlasnik/nositelj</i> je zamijenjen terminom <i>Nositelj računa</i>.</p> <p>Dodana kratica za RTGS.</p> <p>Brisana je definicija skrbničkog računa budući je definicija skrbničkog računa obuhvaćena definicijom Transakcijskog skrbničkog računa u odredbama čl. 194.</p>
Čl. 97.	Brisane su radnje izdavatelja koje može obavljati u sustavu SKDD-a i to obavljanje preknjižbi koje nisu povezane s organiziranim trgovanjem te radnje odvajanja glavnice i anuiteta, budući da se navedene radnje u praksi nisu poduzimale.
Čl. 162. Čl. 167. Čl. 184.	Navedeni članci su izmijenjeni radi usklađivanja sa zahtjevima CSDR-a i pravilima Eurosustava, na prijedlog Europske središnje banke iz dokumenta „ <i>Eligibility assessment of Središnje Klirinško Depozitarno Društvo d.d.</i> “
Čl. 194. Čl. 195. Čl. 196.	Izmjenama i dopunama su:

¹ Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012

² Kriteriji prihvatljivosti sustava namire vrijednosnih papira za upotrebu utržive imovine u kreditnim operacijama Eurosustava koji su uređeni Smjernicama (EU) 2015/510 o provedbi okvira monetarne politike Eurosustava koje je Europska središnja banka donijela 19. prosinca 2014. (ESB/2014/60) te njihovim izmjenama i dopunama.

	<p>transakcijskim skrbničkim računima. Skrbnički račun pod zaporkom je brisan i neće bit zamijenjen Transakcijskim skrbničkim pod zaporkom budući da svrhu i opravdanost predmetne vrste računa u cijelosti ispunjava Transakcijski zbirni skrbnički račun. Sa sudionicima tržišta kapitala je usuglašeno da će Transakcijski skrbnički račun na ime te Transakcijski zbirni skrbnički račun u cijelosti ispuniti zahtjeve sudionika tržišta koje su do sada ispunjavali korištenjem Skrbničkih računa na ime i pod zaporkom te Zbirnog skrbničko računa. SKDD će stupanjem na snagu izmjena i dopuna Pravila sve skrbničke račune na ime te zbirne skrbničke račune će preoblikovati u Transakcijske skrbničke račune na ime i Transakcijske zbirne skrbničke račune dok će skrbničke račune pod zaporkom preoblikovati u Transakcijske zbirne skrbničke račune.</p> <p>- definiranje Transakcijskog računa te postupak otvaranje transakcijskih računa.</p>
Čl. 199. Čl. 201.	Izmjenama i dopunama uređena je obveza SKDD-a obavijestiti sudionika o promjeni statusa ulagatelja u slučaju smrti, a što generira sustavnu nemogućnost promjena pozicija na Transakcijskim računima ulagatelja nakon njegove smrti.
Čl. 206. Čl. 208.	Uređena je iznimka na temelju koje je SKDD ovlašten provesti prijenos pozicija u korist Transakcijskih računa u postupku uključenja vrijednosnih papira u sustav SKDD-a. Opisano uređenje je iznimka od pravila prema kojem je SKDD ovlašten ali isključivo na temelju naloga nositelja transakcijskog računa provoditi upise pozicija na transakcijskim računima.
Čl. 207. Čl. 209.	Izmjenama i dopunama su odredbe koje uređuju dobrovoljno i prisilno založno pravo odnosno prestanak založene pozicije, objedinjene u jedan članak te je dodana odredba kojom je utvrđeno da upis brisanja založene pozicije na transakcijskim računima provode Sudionici odnosno nositelji transakcijskog računa.
Čl. 210.	Izmjenama i dopunama su odredbe koje uređuju dobrovoljno i prisilno založno pravo odnosno prestanak založene pozicije, objedinjene u jedan članak te je dodana odredba kojom je utvrđeno da upis brisanja založene pozicije na transakcijskim računima provode Sudionici odnosno nositelji transakcijskog računa.
Čl. 212.	Uvedena je opomena za ulagateljem s ciljem sprječavanja postupanja ulagatelja protivno Operativnim pravilima rada SKDD-a.
Čl. 223.	Na popis individualnih računa dodani su Transakcijski račun ulagatelja, Transakcijski račun portfelja te Transakcijski skrbnički račun na ime. Na popis zbirnih računa dodan je Transakcijski zbirni skrbnički račun.
Čl. 230.	Izmjenama i dopunama preciznije je uređeno i opisano preuzimanje podataka o stanju i promjenama stanja na transakcijskim računima.

Čl. 243.	Definicija Transakcije izvan tržište izmijenjena je radi jasnijeg razumijevanja i razlikovanja transakcija koje se poravnavaju u CCP-u i transakcija izvan tržišta.
Čl. 290.	SKDD će stupanjem na snagu izmjena i dopuna Pravila sve skrbničke računa i račune portfelja preoblikovati u odgovarajuće transakcijske skrbničke račune i transakcijske račune portfelja. Dan stupanja na snagu Izmjena i dopuna Pravila bit će određen posebnom odlukom Uprave.

Uputa

Članak	Sažeto objašnjenje prijedloga izmijene i dopune
	Kroz cijeli tekst izmjena i dopuna Upute, izraz <i>Vlasnik/nositelj računa</i> je zamijenjen izrazom <i>Nositelj računa</i> , <i>Skrbnički račun</i> izrazom <i>Transakcijski skrbnički račun</i> te je brisan <i>Skrbnički račun pod Zaporkom</i> u skladu s obrazloženjem izmjena i dopuna odredbi Pravila koja uređuju transakcijske skrbničke račune.
Čl. 4.	U toč. g) uz vođenje evidencije dodano održavanje radi usklađivanje terminologije s drugim aktima.
Čl. 37. Čl. 213.	Izmjenama i dopunama je uređeno da je osoba za kontakt sa SKDD-om ovlaštena osoba Izdavatelja za potpisivanje naloga i komunikaciju sa SKDD-om. Upis kontakt osobe u informacijski sustav SKDD-a se provodi na temelju naloga izdavatelja ili sudionika kojeg mora potpisati osoba ovlaštena za zastupanje.
Čl. 152.	Izmjene i dopune odredbi čl. 152. Upute su provedene radi usklađenja s izmjenama i dopunama Pravila u dijelu definicije ulagatelja.
čl. 156.	Odredbe o neprenosivoj založenoj i fiducijskoj poziciji usklađene sa zakonskim odredbama te je jasnije istaknuto da je dužnik ovlašten neprenosivoj založenoj poziciji prenijeti uz suglasnost založnog vjerovnika odnosno da je fiducijski vjerovnik ovlašten otuđiti vrijednosne papire na neprenosivoj fiducijskoj poziciji isključivo uz suglasnost fiducijskog dužnika.
Čl. 181.	Izmjenama i dopunama dodan je stavak 8. kojim je uređeno ovlaštenje Nositeljima Transakcijskih računa ulagatelja da kao bankovni račun na koji će SKDD provoditi isplate novčanih sredstava bude naveden ili bankovni račun Nositelja računa ili Klijenta za koga se Transakcijski račun vodi.
Čl. 190.	Izmjenama i dopunama je brisan skrbnički račun pod zaporkom budući da se isti više neće voditi. Člankom definiran upis Transakcijskog računa ulagatelja.
Čl. 193.	Izmjenama i dopunama je brisana odredba koja je priječila promjenu naziva zbirnog skrbničkog računa.
Čl. 194.	Brisan je cijeli članak budući da je brisan i skrbnički račun pod zaporkom.
Čl. 199.	Izmjenama i dopunama je jasno navedena u primjeni godinama prisutna diskrecijska ocjena SKDD-a o osnovanosti zahtjeva za upis računa ostalih namjena.
Čl. 210.	Uređena je iznimka na temelju koje je SKDD ovlašten provesti prijenos pozicija u korist i na teret Transakcijskih računa. Opisano uređenje je iznimka od pravila

	<p>prema kojem je SKDD ovlašten ali isključivo na temelju naloga nositelja transakcijskog računa provoditi upise pozicija na transakcijskim računima.</p> <p>SKDD je ovlašten:</p> <ul style="list-style-type: none">- provesti prijenos vrijednosnih papira upisanih na slobodnoj poziciji registriranoj s izdavateljem na teret Osnovnog, Zajedničkog, Zastupničkog, Suvlasničkog i Trezorskog računa te Računa ostalih namjena, a u korist Transakcijskog računa.- na temelju rješenja o nasljeđivanju ili javne isprave koja ima značenje rješenja o nasljeđivanju, provesti prijenos vrijednosnih papira na teret Transakcijskog računu ostavitelja, a u korist Transakcijskog računa ili Osnovnog računa nasljednika.- provesti prijenos vrijednosnih papira u korist Transakcijskih računa u postupku uključenja vrijednosnih papira u usluge SKDD-a.
Čl. 213.	Usklađivanja s Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i vijeća od 23.7.2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ („elektronički dokument“ znači svaki sadržaj koji je pohranjen u elektroničkom obliku, a posebno kao tekstualni ili zvučni, vizualni ili audiovizualni zapis).
Čl. 215.	S obzirom da je posebno propisano što su preknjižbe kroz depozitorij, a što su transakcije s tržišta, odredba brisana kao suvišna. Definiran redovan redoslijed rješavanja te prekoredna preknjižba i njene pretpostavke.
Čl. 217. Čl. 219. Čl. 247. Čl. 248. Čl. 265.	Brisan je dio „valjano“ ovjeren, budući da je u Pravilima propisano što se podrazumijeva pod izrazom <i>Ovjera potpisa</i>
Čl. 229.	Definiran i opisan prijenos u korist i na teret Transakcijskih računa ulagatelja kroz Sustav namire odnosno kroz postupak zahtjeva za registraciju.
Čl. 231.	Definiran i opisan prijenos u korist i na teret Transakcijskih računa portfelja kroz Sustav namire odnosno kroz postupak zahtjeva za registraciju.
Čl. 241. Čl. 248., Čl. 253.	Izmjenama i dopunama su odredbe iz navedenih člana usklađene s tržišnim praksom, a sve kako bi se otklonile pogreške uzrokovane različitim tumačenjem odredbi pravnih osnova za preknjižbe odnosno zasnivanje tereta.
Čl. 290. Čl. 294.	Izmjene unesene radi usklađivanja s tržišnim postupanjem.
Čl. 301.	Radi jasnijeg tumačenja dodan je dio odredbe u kojem se navodi da se u slučaju preknjižbi u korist Transakcijskih Skrbničkih računa i Transakcijskog računa portfelja suglasnost Sudionika prepostavlja
Čl. 335. Čl. 336. Čl. 346.	Unesene izmjene radi usklađivanja postupanja sa Ovršnim zakonom i Zakonom o tržištu kapitala. Raniji Članak 338. Upute je ugrađen kroz odredbu članka 336. st.2. Upute. Pojedini dijelovi odredbi izostavljeni kao suvišni, budući da je propisano Zakonom o tržištu kapitala.
Čl. 358.	Izmjenom i dopunom je dodano preciznije definirano „Upis i brisanja Transakcijskih računa.“
Čl. 376.	Navedeni članak je usklađen nastavno na promjene vezane za Transakcijske račune.
Čl. 378.	Izmjenama i dopunama je u st. 2. t. 2. dodano oznaka brokera „B“ te je kao nepotreban brisan st. 11.

Čl. 427. st. 1. e)	Izmjenama i dopunama je brisana definicija <i>zakonitog imatelja</i> budući da je pojam sadržajno obuhvaćen definicijom <i>imatelja vrijednosnih papira</i> iz Pravila.
Čl. 473.	Izmjenama i dopunama dodana je odredba kojom je uređeno oporezivanje i isplata dividende po osnovi dionica upisanih na Transakcijskim računima ulagatelja.
Čl. 795.	Dan stupanja na snagu Izmjena i dopuna Upute bit će određen posebnom odlukom Uprave.

PREDSJEDNICA UPRAVE

mr. sc. Dora Matošić